IV. OSNOVNA ŠOLA

PRIMOŽ TRUBAR V CELJU

Avtorji:

Marko MALIĆ, 8.b/9
Veronika PRTENJAK, 8.b/9
Tanita PRAŽEN, 8.b/9

Mentorica:

Jerneja PAVLIČ, prof. nem. in zgo.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2008

KAZALO

1. UVOD 3

1. 1. OPREDELITEV PODROČJA IN OPIS PROBLEMA RAZISKOVALNE NALOGE 3
1. 2. NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE 3
1. 3. OPREDELITEV HIPOTEZ 3
1. 4. METODE RAZISKOVANJA 4

2. PRIMOŽ TRUBAR IN REFORMACIJA 5

3. PRIMOŽ TRUBAR IN CELJE 7

3. 1. Delovanje in povezanost Primoža Trubarja s Celjem 7
3. 2. Trubarjev gaj ob cerkvi sv. Maksimiljana 8
3. 3. Trubarjeva ulica 10
3. 4. Obeležja spomina na Primoža Trubarja 12
3. 4. 1. Štiristoletnica rojstva Primoža Trubarja (1908) 12
3. 4. 2. Tristopetdesetletnica smrti Primoža Trubarja(1936) 13
3. 4. 3. Štiristota obletnica prve slovenske knjige (1950) 13
3. 4. 4. Štiristopetdesetletnica rojstva Primoža Trubarja (1958) 13
3. 4. 5. Štiristoletnica smrti Primoža Trubarja (1986) 14
3. 4. 6. Štiristopetdeseta obletnica prve slovenske knjige (2000) 17
3. 4. 7. Dan reformacije 18
3. 4. 6. Petstoletnica rojstva Primoža Trubarja 20
3. 4. 7. Razno 23

4. ZAKLJUČEK 25

5. LITERATURA 26

6. PRILOGA 28

POVZETEK

Primož Trubar je začetnik slovenskega knjižnega jezika ali kot je zapisal Jernej Kopitar "on je torej naš Kolumb". Postavil je temelje za razvoj slovenskega naroda. Ali se v Trubarjevem letu tega zavedamo tudi Celjani?

V raziskovalni nalogi smo predstavili povezanost Primoža Trubarja s Celjem. Osredotočili smo se predvsem na to, kako so se Celjani v preteklosti spominjali očeta slovenske knjige. Raziskali pa smo tudi priprave na letošnjo petstoletnico rojstva Trubarja.

Nekatere postavljene hipoteze, ki smo si jih na začetku naloge postavili, smo potrdili, druge pa ovrgli. To smo naredili na osnovi literature iz knjižnice, časopisnih virov ter rezultatov vprašalnikov, ki smo jih poslali na celjske osnovne šole. Celotno raziskovalno nalogo smo obogatili še s slikovnim materialom.

1. UVOD

1. 1. OPREDELITEV PODROČJA IN OPIS PROBLEMA RAZISKOVALNE NALOGE

Ideja za temo naše raziskovalne naloge je letošnja petstoletnica rojstva očeta pisane slovenske besede Primoža Trubarja. Vlada Republike Slovenije je razglasila leto 2008 za Trubarjevo leto, ustanovljen je bil celo odbor, ki bo skrbel za obeležitev letega na državni ravni. Tako se bo po Sloveniji zvrstilo več tej obletnici posvečenih prireditev.

Zato nas je zanimalo, ali je Trubar kakorkoli povezan z našim mestom Celjem, kako je prišlo do poimenovanja ene izmed celjskih ulic po njem in ali so v mestu še kakšni drugi spomeniki oziroma spominske plošče njemu v čast. V raziskovalni nalogi pa smo se posvetili predvsem temu, kako so Celjani obeležili Trubarjeve jubileje ter državni praznik dan reformacije. S pomočjo vprašalnika, ki smo ga poslali na celjske osnovne šole, smo skušali ugotoviti njihove dejavnosti na tem področju.

1. 2. NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Namen raziskovalne naloge je raziskati vsakršno povezanost Celja s Primožem Trubarjem, tako za čas njegovega življenja kot tudi po njegovi smrti. Naš cilj je predstaviti prireditve, razstave in druga spominska obeležja v Celju, ki so povezana s piscem prvih slovenskih knjig.

1. 3. OPREDELITEV HIPOTEZ

Naše hipoteze pred pregledom virov so:

- Primož Trubar je bil povezan s Celjem že v času svojega življenja.
- Dneva reformacije se spomnijo predvsem kulturni delavci, pa tudi drugi občani mesta in mu s kakšno prireditvijo, razstavo posvetijo ta dan.
- Praznik obeležijo tudi v osnovnih šolah.
- Primožu Trubarju posvetijo nekaj pozornosti v medijih.
- Na praznovanje petstote obletnice se pripravljajo kulturne ustanove mesta Celja ter vse celjske osnovne šole.

- V vsakdanjem življenju nas tudi v Celju veliko stvari spominja na Primoža Trubarja.

1. 4. METODE RAZISKOVANJA

Najprej smo se ob branju ustrezne literature seznanili o življenju in delu Primoža Trubarja, nato pa smo ob pregledu lokalnih časopisov poskušali še ugotoviti, kako so spomin na Trubarja obeležili v Celju. Na vse celjske osnovne šole smo poslali vprašalnike, s pomočjo katerih smo poskušali ugotoviti obeležja raznih obletnic, ki so povezane s Trubarjem ter število prireditev, ki so jih pripravile posamezne šole ob dnevu reformacije. Na podlagi teh vprašalnikov, lokalnih časopisov in internetnega gradiva smo poskušali izvedeti vse o pripravah na petstoto obletnico njegovega rojstva. Obiskali smo tudi obe razstavi v Osrednji knjižnici Celje in tako dobili nekaj dodatnih informacij za našo raziskovalno nalogo.

2. PRIMOŽ TRUBAR IN REFORMACIJA

Reformacija je bilo versko, kulturno in politično gibanje v 16. stoletju, katerega cilj je bila preureditev rimskokatoliške Cerkve. Njen začetnik je nemški duhovnik Martin Luther, ki je 31. oktobra 1517 na vrata cerkve v nemškem mestu Wittenberg pribil list s 95 tezami, s katerimi je obsojal tedanje ravnanje rimskokatoliške cerkve. Glavna spodbuda za to dejanje je bilo prodajanje odpustkov in cerkvenih služb, s katerim je Cerkev želela zaslužiti denar za gradnjo Bazilike sv. Petra v Rimu. Luther je sprva zahteval le reformo katoliške cerkve, ker pa ga je ta zavrnila, se je oblikovala nova cerkvena organizacija, luteranska cerkev. V obdobju reformacije so se pojavile prve slovenske knjige. Leta 1550 je protestant Primož Trubar izdal Abecednik in Katekizem. Pomembni deli sta tudi Bohoričeva slovnica Zimske urice in Kreljeva Otročja biblija. Nastajali so prevodi Svetega pisma v številne evropske jezike, v slovenščino je Sveto pismo prevedel Jurij Dalmatin.[1]

Najbolj znan portret Primoža Trubarja,
delo neznanega avtorja[2]

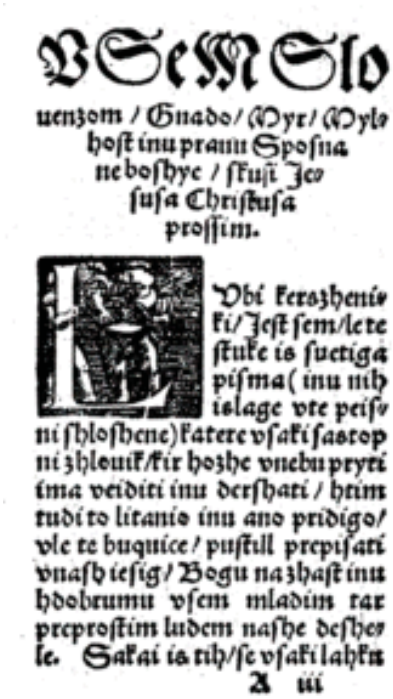

Prva stran Trubarjevega Katekizma[3]

Najpomembnejši predstavnik reformacije na Slovenskem je Primož Trubar. Rodil se je v Rašici pri Velikih Laščah leta 1508. Šolal se je na Reki in v Salzburgu, nato pa študij nadaljeval v Trstu, kjer ga je še med šolanjem k sebi vzel škof Peter Bonomo in ga pozneje posvetil za duhovnika. Služboval je v več slovenskih krajih (Loka pri Zidanem Mostu, Laško, Celje …), kjer je takoj začel širiti protestantsko vero. Čez nekaj let je postal pridigar v Ljubljani in se hitro vključil v krog privržencev nove vere –

[1] http://sl.wikipedia.org/wiki/Reformacija, 13. 11. 2007.
[2] http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar, 16. 12. 2007.
[3] http://en.wikipedia.org/wiki/Katekizem, 16. 12. 2007.

luteranstva. Kot novoverca so ga kasneje pregnali iz Ljubljane in spet je odšel k škofu Bonomu, ki mu je čez nekaj let ponovno priskrbel službo v Ljubljani. Leta 1548 pa so ga ponovno pregnali in takrat se je odpravil v Nemčijo, kjer je dobil mesto pridigarja v Rothenburgu. Leta 1550 je prav v tem mestu nastalo prvo Trubarjevo delo in hkrati prva slovenska knjiga Katekizem, sočasno pa je napisal tudi knjigo Abecednik. Pozneje je postal župnik v Kemptonu, nato pa se je odzval na povabilo in se vrnil v Ljubljano ter postal vodja slovenske protestantske Cerkve. Toda usoda mu ni bila naklonjena in še tretjič je moral v pregnanstvo, tokrat spet v Nemčijo. Nekaj časa je ostal v Tübingenu, nato v Lauffenu in na koncu še v Derendingenu, kjer je leta 1586 umrl.[4]

Reformacija in protestantizem imata velik vpliv na slovensko kulturo, saj sta zaslužna za vzpostavitev slovenskega knjižnega jezika ter narodno in pozneje nacionalno zavest. Slovenci smo s Trubarjem dobili prvo slovensko tiskano knjigo ter bili prvič nagovorjeni kot slovenski narod ("Lubi Slovenci").[5]

[4] Kocijan, Šimenc, 1992, str. 9, 10.
http://www.geocities.com/jamnikjanez/trubar.htm, 12. 11. 2007.
[5] http://www.drustvo-primoztrubar.si/500.htm, 10. 1. 2008.

3. PRIMOŽ TRUBAR IN CELJE

3. 1. Delovanje in povezanost Primoža Trubarja s Celjem

Primož Trubar je v kar nekaj pogledih povezan s Celjem. Od leta 1540 do 1547 je bil beneficiat in kasneje tudi kaplan pri mestni podružnici sv. Maksimilijana[6] v Celju, kjer pa ni nikdar stalno prebival. Beneficij mu je priskrbel škof Bonomo. Prizadeval si je, da bi razširil svoj nauk. Pri tem sta mu pomagala Andrej Lang in Gregor Maček. Tako se je luteranstvo v Celju razširilo že sredi stoletja.[7]

Druga povezanost Trubarja s Celjem je ta, da je bil njegov podpornik in mecen baron Soneški Janez Ungnad, ki je bil sredi 16. stoletja celjski zastavni glavar. Ungnad je Trubarja skupaj z drugimi protestantskimi pisci povabil v Tübingen, kjer je leta 1550 izšla prva slovenska tiskana knjiga.[8]

Trubar je bil s Celjem povezan tudi na nekoliko ožji, osebni ravni, in sicer preko njegove prve žene Barbare, ki naj bi izhajala iz Celja, iz lekarnarske družine Klausov. Barbara je leta 1548 zapustila svoj rodni kraj in odšla za njim v Nemčijo.[9]

Podoba sv. Maksimiljana nad Celjem[10]

---

[6]Sv. Maksimiljan Celjski, škof in mučenec, * ok. 230, Celje, 284, Celje**.** Njegovi starši so bili premožni kristjani latinskega rodu. Po smrti staršev je razdal njihovo premoženje, sužnjem pa podaril prostost. Sam je odšel v Rim, kjer je postal duhovnik. Papež Sikst II. (257 - 258) ga je posvetil v škofa in ga poslal nazaj v Norik oznanjevat Kristusov nauk. Potoval je po vsej pokrajini, nazadnje pa prišel tudi v rodno Celeio. Na prigovarjanje tedanjega rimskega sodnika Eulasiusa, naj preneha z oznanjevanjem in se priključi poganski veri, je sv. Maksimilijan ostal kljub grožnjam zvest krščanstvu, zato ga je dal Eulasius obglaviti. Truplo so skrivoma pokopali ob tedanjem mestnem obzidju, kjer je sedaj cerkev imenovana po njem. (http://zupnije.rkc.si/lucija-portoroz/podstrani/miselinsvetniktedna.htm, 10. 1. 2008).

[7] Stopar, 1986, str. 70 ter Novak, Delež celjskega okoliša v razvoju slovenskega slovstva v: Celjski zbornik 1959, str. 100.

[8] Marlen Premšak, So celjski javni spomeniki dovolj zaščiteni, Večer, http://213.250.55.115/Ris2007/default.asp?kaj=3&id=2008012605288542, 26. 1. 2008

[9] Novak, 1959, str. 100.

[10] Gubo, 1909, str. 43.

3. 2. Trubarjev gaj ob cerkvi sv. Maksimiljana

V parku v t.i. Trubarjevem gaju, ki obdaja cerkev sv. Maksimiljana, stoji Kalinovo[11] doprsje Primoža Trubarja, ki spominja na delovanje Trubarja v tej cerkvi. Cerkev je prvič omenjena v letih 1375 in 1387. V začetku 16. stoletja so jo podrli in zgradili sedanjo stavbo, ki pa je dokončno podobo dobila v letih 1862 do 1865. Maksimiljanova cerkev je posvečena legendarnemu celjskemu škofu, ki naj bi ga tu obglavili.[12]

Spomenik z doprsjem Primoža Trubarja, delo Borisa Kalina[13]

Cerkev sv. Maksimiljana[14]

V lokalnem časopisu Novi tednik NT&RC so objavili članek, kjer so izražali skrb zaradi propadanja tega spomenika: "Spomenik pa je kaj žalosten spomin na te čase, saj že več let žalostno propada. Čas je najedel podstavek kipa, del je tudi odkrušen. Tudi spominska plošča je postala že nečitljiva. Primer propadanja kipa je nov dokaz nerazumnega odnosa mesta do spomina na človeka, ki ima pomembno mesto v slovenski zgodovini. Se bo le našel kdo, ki bo prispeval za obnovo in popravilo spomenika."[15]

---

[11] Boris Kalin, slovenski kipar, *24. junij 1905, Solkan, †22. maj 1975, Ljubljana. Izobraževal se je na tehnični srednji šoli v Ljubljani, študij pa nadaljeval v Zagrebu. Od leta 1945–1970 je bil profesor za kiparstvo na Ljubljanski likovni akademiji ter leta 1953 postal redni član SAZU. Med njegovimi deli velja izpostaviti Splavarja na Bledu in v Celju, Talca v Begunjah ter kip Petnajstletna in Portret Maršala Tita za katera je leta 1947 in 1948 dobil Prešernovo nagrado. Leta 1950 je še enkrat dobil Prešernovo nagrado, tokrat za Spomenik narodnoosvobodilni borbi na Vrhniki. Njegov pa je tudi Deček, simbol RTV Slovenija. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Boris_Kalin), 10. 1. 2008.

[12] Stopar, 1996, str. 60, 61.

[13] Cerkev sv. Maksimiljana, http://www.burger.si/Celje/Celje_SvMaksilmilijan.htm, 10. 1. 2008.

[14] Prav tam.

[15] Pozabljeni Trubar, Novi tednik NT&RC, http://www.celje.si/novica.asp?id=518, 15. 12. 2007.

V nacionalnem časniku Večer pa so objavili članek, v katerem ob nedavnih tatvinah bronastih kipov v Sloveniji izražajo skrb za ta Kalinov dragoceni bronast doprsni kip. Navajajo tudi, da bi v Trubarjevem letu lahko obnovili prizadevanja, da njegov kip prestavijo na bolj eminentno lokacijo, bližje strogemu mestnemu središču. V Večeru pa dodajajo, da lokacija Trubarjevega spomenika ni naključna, kljub temu da Celjani zelo slabo poznajo ta kip: »Kljub dejstvu, da se Celje ponaša z enim najboljših Trubarjevih spomenikov, bi le malokateri Celjan znal povedati, kje v mestu stoji spomenik z bronastim doprsjem protestantskega pisca … Umetnostni zgodovinarji in zgodovinarji se ne bi strinjali z njegovo premestitvijo, kajti lokacija ni naključna. V cerkvi sv. Maksimiljana je namreč Trubar imel beneficij, pozneje je postal tam tudi kaplan …«[16]

[16] Marlen Premšak, So celjski javni spomeniki dovolj zaščiteni, Večer, http://213.250.55.115/Ris2007/default.asp?kaj=3&id=2008012605288542, 26. 1. 2008

3. 3. Trubarjeva ulica

V neposredni bližini mestnega jedra v Celju leži Trubarjeva ulica, ki je prvič dobila ime leta 1908 po znamenitem začetniku nemške reformacije Martinu Luthru Luthergasse.[17]

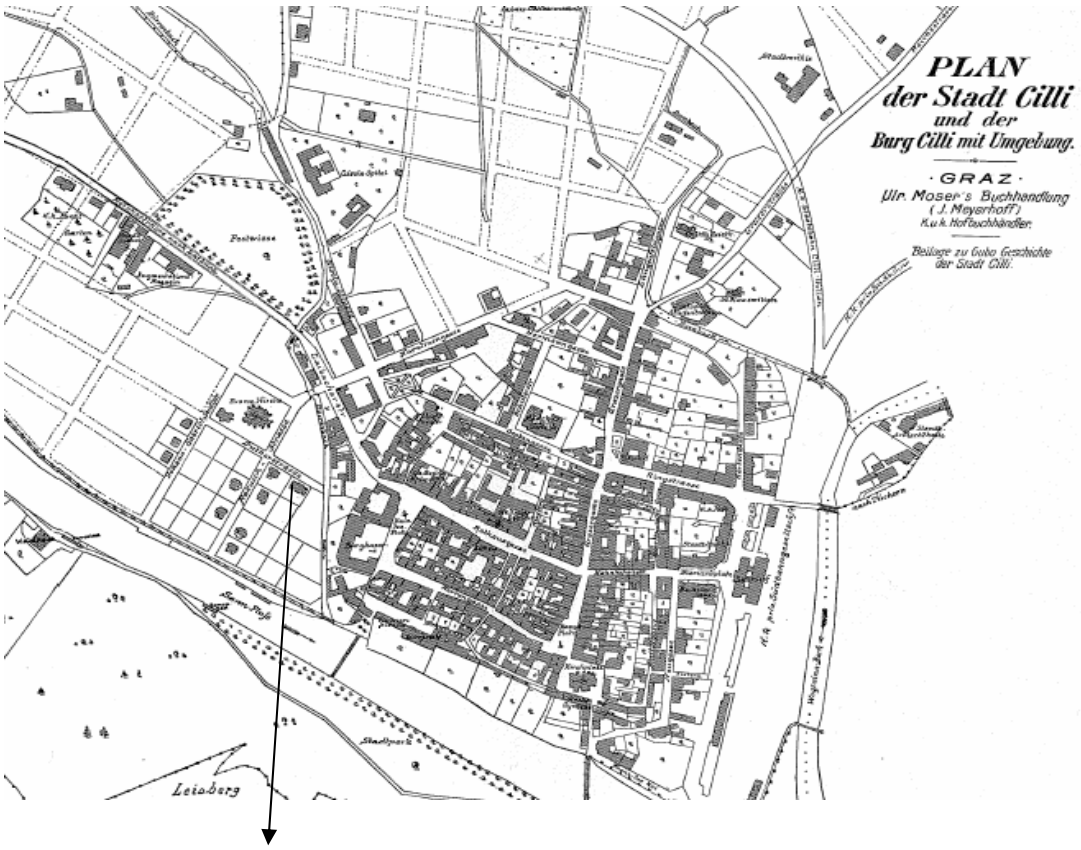

"Luthergasse" leta 1908[18]

Po koncu prve svetovne vojne je Celje dobivalo slovenski zunanji izgled in tudi imena ulic so postajala slovenska. Tako so leta 1923 preimenovali Luthergasse v Trubarjevo ulico, vendar je ob nacistični okupaciji Celja Trubarjevo zopet zamenjala Luthrova ulica (Luthergasse). Leta 1945, ob osvoboditvi Celja izpod nemškega okupatorja, večina celjskih ulic dobi predvojna imena. Tako se od tega leta naprej zopet imenuje ulica, ki poteka vzporedno s Savinjo, Trubarjeva ulica.[19]

[17] Pertassek, 1996, str. 233.
[18] Gubo, 1909, str. 477.
[19] Pertassek, 1996, str. 233.

Trubarjeva ulica danes[20]

[20] Telefonski imenik Slovenije, pomlad 2007, elektronski vir.

3. 4. Obeležja spomina na Primoža Trubarja

3. 4. 1. Štiristoletnica rojstva Primoža Trubarja (1908)

Ob štiristoletnici rojstva Primoža Trubarja so v Ljubljani priredili veliko proslavo v njegovo čast. Položili so temeljni kamen za spomenik, katerega pobudnik je bil Anton Aškerc, za finančna sredstva pa je poskrbel takratni župan Ljubljane Ivan Hribar sam, saj je bil prepričan, da ta pobuda ne bi imela zadostne podpore v tedanjih političnih krogih. Spomenik, ki ga je izdelal Franc Berneker, so brez posebnih slovesnosti, odkrili leta 1910. [21]

Leta 1908 je v Celju izhajal častnik Domovina, v katerem nismo našli podatkov o obeležitvi te obletnice v Celju. Našli pa smo članek, ki govori o tem, da slovenski klerikalci ne znajo ceniti Trubarjevega posvetnega dela, v časniku pa o tej obletnici pišejo: "V dobi 400-letnice Trubarjevega rojstva smo in vsak zaveden Slovenec bi se pač moral spominjati s tiho hvaležnostjo moža, ki nam je vstvaril prvo slovensko knjigo ..."[22]

Slovenska knjiga in naši klerikalci.

Druge slovanske dežele.

Svetovne vesti.

Članek v Domovini[23]

[21] Rozman, Melik, Repe, 1999, str. 34.
[22] Slovenska knjiga in naši klerikalci, Domovina, Letnik 18, št. 68, 15. 6. 1908, str. 3.
[23] Prav tam.

3. 4. 2. Tristopetdesetletnica smrti Primoža Trubarja(1936)

Tristopetdesetletnico smrti Trubarja so v Ljubljani počastili s skromno prireditvijo, ki je bila na dan njegove smrti 28. junija 1936.[24] V lokalnem časopisu Nova doba nismo zasledili nobene počastitve tega jubilejnega leta v Celju, le 27. junija so se tudi v Novi dobi z naslednjim kratkim člankom spomnili Primoža Trubarja: "350 let bo poteklo 29. t.m. odkar je umrl v Derendingenu v Nemčiji začetnik slovenske književnosti, reformator Primož Trubar, eden največjih Slovencev našega naroda."[25]

3. 4. 3. Štiristota obletnica prve slovenske knjige (1950)

Ob pregledu lokalnega časnika Nova doba nismo zasledili nobene omembe te obletnice. V časniku smo zasledili kar nekaj člankov, ki so govorili o nalogah kulturno-posvetnih celjskih aktivov, med temi pa ni bilo obeležitve te obletnice.

3. 4. 4. Štiristopetdesetletnica rojstva Primoža Trubarja (1958)

Tudi v letu 1958 nismo zasledili nobene obeležitve obletnice rojstva Primoža Trubarja.

[24]Rozman, Melik, Repe, 1999, str. 34.
[25] 350 let, Nova doba, letnik 18, št. 26, 27. 6. 1936, str. 2.

3. 4. 5. Štiristoletnica smrti Primoža Trubarja (1986)

Leta 1986 je bilo jubilejno leto, ki so ga, ne le v Sloveniji, marveč tudi drugod po Jugoslaviji in Evropi, obeležili z raznimi kulturnimi prireditvami. Tako je bil v Sloveniji ustanovljen poseben odbor, ki si je kot glavno nalogo zadal pripraviti Trubarjevo spominsko zbirko na Rašici, kjer je stala njegova rojstna hiša. V okviru krajevne skupnosti Velike Lašče pa je bil ustanovljen poseben sklad »Za Trubarjevo spominsko zbirko«.[26] Tako si lahko od leta 1986 ogledamo obnovljeno Trubarjevo domačijo s spominsko sobo, kjer so zbrane in razstavljene vse Trubarjeve knjige.[27]

Štiristoletnico Trubarjeve smrti so obeležile tudi mnoge knjižne izdaje, med katerimi je izšla tudi pesmarica z naslovom "Pesem slovenskih protestantov", ki sta jo oblikovala Tomaž Faganel in Mitja Gobec.[28]

Jubilejno leto Trubarjeve smrti ni prespala niti sedma umetnost, saj je režiser Andrej Stojan[29] 27. februarja začel s snemanjem televizijske nadaljevanke »Triptih o Primožu Trubarju« ter hkrati s celovečernim filmom o Trubarju z naslovom »Heretik«.[30] Zgodba filma se začne leta 1562, ko se Trubar po dolgoletnem izgnanstvu vrne v Ljubljano. Domov pride kot superintendent slovenske evangeličanske cerkve, s seboj pa prinese veliko knjig, ki jih je natisnil na Nemškem. Njegov prihod pa znova sproži razprtije med predstavniki uradne rimokatoliške cerkve ter tistimi, ki so ga podpirali in mu sledili, vendar zaradi luteranske usmerjenosti postanejo krivoverci. Trubar se kot vnaprej oklican heretik odpravi na pridigarsko pot, vendar, ko se vrne, izve, da mu je umrla žena. Ker ga vsi njegovi istomišljeniki zapustijo, se odpravi z družino v tujino.[31]

Andrej Stojan in njegova ekipa so v aprilu tri dni snemali televizijsko nadaljevanko scenarista Draga Jančarja pri Vodnem stolpu v Celju, ki naj bi predstavljal vhod v Ljubljano v 16. stoletju. Prizori, ki so jih posneli, pa naj bi prikazovali slavnostni povratek Primoža Trubarja po dolgoletnem izgnanstvu, sprejem spodnjeavstrijskega nadvojvode Karla v Ljubljani leta 1562 ter zadnji prizor, ki prikazuje sežig Humarja pred dunajskimi mestnimi vrati. To je dogodek, ki naj bi se Trubarju najbolj vtisnil v spomin, ko je študiral na Dunaju in ga spremljal celo življenje.[32]

---

[26] Leto Primoža Trubarja, Novi tednik, letnik 39, št. 17, 24. 4. 1986, str. 32.
[27] Rašica, Trubarjeva domačija, http://www.geocities.com/jamnikjanez/rasica.htm, 15. 2. 2008.
[28] Vid Marcen, Pesem slovenskih protestantov, Novi Tednik, letnik 39, 13. 11. 1986, str. 8.
[29] Andrej Stojan - 1936 v Celju. Gledališki in televizijski režiser, njegova delovna izkušnja sega v leto 1957, ko je bil na Gospodarskem razstavišču asistent pri prvih treh TV oddajah RTV Ljubljana. Režiral je 39 gledaliških del, 41 TV dram in tri TV nadaljevanke. Leta 1986 je sočasno realiziral kot svoj debut dvojni projekt: TV nadaljevanko Primož Trubar in film Heretik. (Heretik, http://www.gimvic.org/projekti/timko/sifilm/heretik.html, 20. 1. 2008.)
[30] Mateja Podjed, Triptih o Primožu Trubarju, Novi tednik, letnik 39, št. 14, 10. 4. 1986, str. 24.
[31] Heretik, http://www.film-sklad.si/html/festival2003/si/dogodki/retrospektiva/heretik/, 20. 1. 2008.
[32] Mateja Podjed, Triptih o Primožu Trubarju, Novi tednik, letnik 39, št. 14, 10. 4. 1986, str. 24.

Režiser: Andrej Stojan
Scenarist: Drago Jančar
Direktor fotografije: Rado Likon
Skladatelj: Jani Golob
Scenograf: Seta Mušič
Kostumograf: Marija Kobi
Tonski mojster: Franci Velkavrh
Montažer: Andrija Zafranovič
Masker: Zoran Lemajič, Kristina Janež
Pomočnik režiserja: Ksenija Murari
Direktor filma: Marcel Buh
Tehnični podatki: 35 mm, barvni, standard
Produkcija: Viba film
Distribucija: Filmski sklad R Slovenije
Igralci: Polde Bibič, Bernarda Oman, Stevo Žigon, Boris Juh, Ivo Ban, Stanko Potisk, Dare Ulaga, Jozef Bilous, Janez Albreht, Jurij Souček

Sodelavci filma Heretik in nadaljevanke Primož Trubar[33]

Kot v drugih slovenskih mestih, kjer se je snemalna ekipa pojavila, je tudi v Celju doživela izreden sprejem, pomoč in sodelovanje domačinov. Poleg glavnih igralcev, naslovno vlogo je igral Polde Bibič, je kar nekaj Celjanov z vlogami statistov pripomoglo k nastanku filma. Več kot 150 članov različnih društev je prihajalo na snemanje že ob pol treh zjutraj, saj jih je bilo treba obleči v oblačila tedanjega časa. Da so celjski statisti opravili odlično delo, dokazuje tudi izjava kostumografinje Marije Kobi: »Biti statist, ni lahko … Potem snemanje, ponovitve, ponovne akcije, spet čakanje. Ne, res ni lahko! Presenetljiv je bil odnos teh ljudi, te množice, do dela, do kostumov … Velike masovke je težko snemati, a v Celju je bilo delo opravljeno pred predvidenim časom.«[34]

Polde Bibič v vlogi Primoža Trubarja[35]

[33] Heretik, http://www.gimvic.org/projekti/timko/sifilm/heretik.html, 20. 1. 2008.
[34] Mateja Podjed, Triptih o Primožu Trubarju, Novi tednik, letnik 39, št. 14, 10. 4. 1986, str. 24.
[35] Heretik, http://www.gimvic.org/projekti/timko/sifilm/heretik.html, 20. 1. 2008.

Film Heretik je bil premierno predstavljen v Celju na 14. tednu domačega filma, ki je potekal od 4. do 11. februarja tega leta. Med sedemdesetimi naslovi celovečernih in kratkih filmov so zadnji večer predstavili tudi Heretika, za katerega je Polde Bibič prejel nagrado strokovne žirije za vlogo Primoža Trubarja.[36]

Na dveh celjskih osnovnih šolah imajo podatke o praznovanju tega jubileja, in sicer so na OŠ Frana Roša pripravili strokovno ekskurzijo z učenci osmih razredov, na III. OŠ pa so si ogledali film Heretik, pripravili šolsko proslavo ter obiskali prenovljen Trubarjev mlin. Po Trubarjevih poteh po Nemčiji pa so se napotile učiteljice slovenščine.

[36] Privlačen filmski november, Novi tednik, letnik 39, št. 39, 2. 10. 1986, str. 5, Utrjena pota sedmi umetnosti, Novi tednik, letnik 39, št. 45, 13. 11. 1986, str. 1, Teden domačega filma, Novi tednik, letnik 39, št. 46, 20. 11. 1986, str. 24.

3. 4. 6. Štiristopetdeseta obletnica prve slovenske knjige (2000)

Osrednja prireditev v počastitev štiristopetdesete obletnice izida prve slovenske knjige je bila na dan reformacije 30. oktobra 2000 v Cankarjevem domu. Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar dr. Oto Norčič. V Cankarjevem domu je bila na ogled tudi razstava posvečena tej obletnici.[37] S pomočjo informacij na medmrežju pa smo ugotovili, da je bilo tudi drugod po Sloveniji na različne načine obeležena ta obletnica, v celjskih lokalnih časopisih pa nismo našli ničesar.

Skoraj vse celjske osnovne šole so se tega leta spomnile te pomembne obletnice. Tako so učenci III. OŠ pripravili tematsko oddajo na šolskem radiu, učenci IV. OŠ pa so pri pouku slovenščine in zgodovine govorili več o pomenu prve slovenske knjige. V knjižnici šole so pripravili razstavo, kjer je bil prikazan razvoj slovenske knjige. Tudi na Osnovnih šolah Ljubečna in Glazija so pripravili razstavo o prvi slovenski knjigi, medtem ko so na Osnovni šoli Lava pripravili kulturni program po razredih, se vključili v šolski projekt o branju ter izvajali različne aktivnosti povezane z knjigo v šolski knjižnici. Osnovna šola Hudinja je pripravila razstavo plakatov in naslovnic knjig v avli šole. Na ogled zgoraj omenjene razstave v Cankarjev dom pa so se odpravili učenci Osnovne šole Frana Roša. Na pomen prve slovenske knjige so se na tej šoli spomnili tudi pri urah slovenščine.

[37] Dan reformacije, http://www.mladina.si/dnevnik/7396/, 10. 2. 2008.

3. 4. 7. Dan reformacije

31. oktober, dan reformacije, je v Sloveniji od leta 1992 državni praznik. Praznik je posvečen Martinu Luthru, ki je na 31. oktobra leta 1517 v Wittenbergu v Nemčiji s 95 tezami o potrebni prenovi Cerkve nastopil proti Katoliški cerkvi. V Sloveniji je najbolj znan protestant prav gotovo Primož Trubar, ki je 1550 izdal tudi prvi knjigi v slovenskem jeziku.[38]

Da bi izvedeli čim več o tem, kako smo v Celju obeležili ta državni praznik, smo pregledali dva lokalna časopisa, in sicer "Novi Tednik NT&RC" ter "Celjana," vendar zaman, saj v tem času vse od leta 1992 do 2007 ni bilo zapisanih nobenih podatkov o kakšnih kulturnih prireditvah v tem času. Tako najdemo v Celjanu v rubriki "Trački" članek, s katerim se popolnoma strinjamo: "Primož Trubar se obrača v grobu, saj so mu na dan reformacije nad glavo letale čarovnice, namesto da bi se mu klanjali in glasno brali slovenske knjige. Slovenci smo pač narod, ki na slovenski praznik praznujemo ameriškega."[39]

I. OŠ Celje je obeležila dan reformacije vsako leto tako, da je po šolskem radiu pripravila kratek program, učenci so se v tem času intenzivneje pogovarjali in učili o Trubarju pri pouku slovenščine in zgodovine.

II. OŠ Celje je leta 1992 organizirala kulturni dan z naslovom »Vse o knjigi«, kjer so govorili o pomenu protestantskih piscev in prve tiskane knjige. V okviru kulturnega dne so v sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje pripravili razstavo prvih knjig. Naslednje leto so po šolskem radiu poskušali razložiti pomen reformacije za Slovence. Tudi leta 1994 so obeležili ta praznik z objavo po šolskem radiu. Učenci osmih razredov so pripravili razmišljanja o reformaciji na Slovenskem. Naslednji dve leti so s pomočjo šolskega radia predstavili razmišljanja učencev o pomenu prve knjige. Ob dnevu reformacije leta 1997 so priredili kulturni dan z naslovom »Knjiga«. Leto pozneje se spomnijo praznika po zvočniku, in sicer tako, da predstavijo najvidnejše reformatorje ter pomen reformacije za Slovence. Prihodnjih osem let so učenci osmih in devetih razredov pripravili razmišljanja o reformaciji, o prvi slovenski knjigi ter o protestantskih piscih, ta razmišljanja so prebrali po šolskem radiu in jih tako predstavili ostalim učencem.

III. OŠ Celje je vsa leta pripravljala tematsko oddajo na šolskem radiu, reformacijo so omenjali pri pouku slovenščine, osmi in deveti razredi pa so obiskali Oddelek za študij v Osrednji knjižnici Celje in si ogledali original Biblije Jurija Dalmatina. Pri zgodovini so se sedmi in osmi razredi učili o reformaciji, pri etiki pa so govorili o protestantizmu.

Na IV. OŠ je bila vsako leto pred knjižnico pripravljena razstava, na praznik pa so učence šole spomnili tudi preko zvočnika ter pri pouku slovenščine. Leta 2007 pa smo v avli šole pripravili proslavo, na kateri smo se spomnili pomena tega praznika.

---

[38] Dan reformacije, http://www.mladina.si/dnevnik/7396/, 10. 11. 2007.
[39] Trački, Celjan, št. 43, 7. 11. 2001, str. 40.

Na OŠ Ljubečna so od leta 1998 dalje počastili dan reformacije s pomočjo šolskega radia, leta 2000 pa so razredniki pripravili razredne ure na temo Primož Trubar, učenci pa so si ogledali tudi razstavo o prvi slovenski knjigi.

OŠ Frana Roša je pripravljala od leta 1992 do 2000 strokovne ekskurzije o Trubarju za osme razrede, od leta 2000 naprej pa so učenci pisali spise na temo prve slovenske knjige.

V okviru pouka in po zvočniku pa so se od leta 1992 do 1999 tega praznika spomnili na OŠ Lava. Od leta 1999 do 2007 so pripravili razstavo v knjižnici, da pa praznik ne bi šel tudi mimo tistih učencev, ki si razstave v knjižnici niso ogledali, so na šoli poskrbeli tudi za obvestilo po ozvočenju.

Na OŠ Hudinja so prvi dve leti pripravili »Trubarjev časovni trak«, naslednji dve leti pa so obiskali Trubarjevo domačijo. Leta 1996 in 1997 so se učenci preizkusili v ilustriranju Primoža Trubarja in naslovnic knjig, najlepše ilustracije so bile razstavljene. Leta 1998 in 1999 so izdelali velik plakat, na katerem so bile povzete pomembnejše točke reformacije. Leta 2000 so imeli razstavo tematskih plakatov na panojih v avli šole.

Na OŠ Glazija praznika niso posebej obeleževali, za OŠ Frana Kranjca pa podatkov nismo prejeli.

3. 4. 6. Petstoletnica rojstva Primoža Trubarja

28. novembra 2007 je Vlada RS razglasila leto 2008 za Trubarjevo leto. 22. januarja so v Državnem zboru Republike Slovenije odprli razstavo z naslovom "Vsem Slovencem", ki bo potovala po celi Sloveniji.[40] S pomočjo objav na medmrežju smo ugotovili, da se bo v tem letu po celi Sloveniji zvrstilo ogromno razstav, prireditev in simpozijev, tudi v Celju.
Od 29. oktobra do 8. decembra je bila v Osrednji knjižnici Celje ob slovenskem letu Svetega pisma in ob petstoletnici rojstva Primoža Trubarja na ogled razstava o Svetem pismu »To je dobra beseda«, ob razstavi pa so potekale tudi razne prireditve, ki so jih pripravili Osrednja knjižnica Celje, Ljubiteljsko gledališče Teharje in Zavod Celeia Celje. Razstavo, ki je bila na ogled že v Ljubljani, je pripravila Svetopisemska družba Slovenije, in sicer so si lahko Celjani ogledali temeljne slovenske prevode svetega pisma, od Trubarjevega Evangelija pa vse do sodobnih prevodov te knjige vseh knjig. Drugi del razstave zajema okolje, v katerem je Sveto pismo nastajalo, na ogled so različni predmeti judovskega verskega izročila in kulture.[41]

V ponedeljek, 29. oktobra, se je v dvorani Pod Celjskim stropom v Pokrajinskem muzeju Celje in v avli knjižnice odvijal spremni program ob razstavi. V uvodnem programu je sodeloval ženski kvintet komornega zbora Emanuel s solistom Matevžem Kinkom, za tem pa je sledila predstavitev zbirke Biblia Slavica, kjer so sodelovali akademik dr. Jože Krašovec, dr. Majda Merše in dr. Mihael Glavan. Sledila je še ena predstavitev, in sicer predstavitev Svetopisemske družbe Slovenije, nato pa sama otvoritev razstave v avli knjižnice. Otvoritev razstave sta z obiskom počastila tudi celjski škof dr. Anton Stres in evangeličanski škof mag. Geza Erniša.[42]

V petek, 2. novembra, je v Celjskem domu ob 18. uri nastopal Gregor Čušin s svojo monokomedijo Evangelij po Čušinu. Kot pove že naslov, je v predstavi evangelij predstavljen na Čušinov način. "Moj odnos do vere je takšen, kakršen sem sam: malo resen, malo neresen, tudi nekoliko predrzen..." je pred predstavo gledalcem pojasnil Čušin, ki verjame v veselega, smejočega se Boga. V monokomediji je Jezusu želel zastaviti par vprašanj, ki morda mučijo še koga. S predstavo je želel tudi povedati, da je bil Jezus zanimiv, kajti če bi bil dolgočasen, ga množice ne bi poslušale ure in ure.[43]

V petek, 9. novembra, se je v Kulturnem domu v Vojniku ob 18. uri odvijala recitacija poezije Antona Novačana z naslovom »V svojem srcu sem ga našel«.[44]

V četrtek, 15. novembra, je v Celjskem domu ob 18. uri predaval dr. Edvard Kovač, naslov predavanja je bil »Visoka pesem ljubezni«, za uvodni recital pa je poskrbelo KD Koral Laško.[45]

---

[40] 500-letnica rojstva Primoža Trubarja, http://www.alenkajeraj.sds.si/news/24186, 3. 12. 2007.
[41] Bojana Avguštinčič, V začetku je bilo Sveto Pismo, Novi tednik NT&RC, letnik 62, št. 87, 2. 11. 2007, str. 26.
[42] Prav tam.
[43] Evangelij po Čušinu, Novi tednik NT&RC, letnik 62, št. 88, 6. 11. 2007, str. 15.
[44] Razstava ob slovenskem letu Svetega pisma in bližnji 500-letnici rojstva Primoža Trubarja (1508 - 2008) »To je dobra beseda«, zloženka, Osrednja knjižnica Celje.
[45] Prav tam.

Naslednji četrtek, 22. novembra, je v Celjskem domu ob 18. uri predaval Andraž Arko o Svetem pismu ter povezanosti le tega s filmsko umetnostjo.[46]

V četrtek, 29. novembra, je prav tako v Celjskem domu ob 18. uri potekalo predavanje Matjaža Črnivca o Svetem pismu pri Slovencih. Črnivec se je osredotočil predvsem na vlogo Primoža Trubarja pri nastajanju slovenskega prevoda.[47]

Naslednji dan, 30. novembra, je ob 18. uri v Celjskem domu Anatol Štern predstavil monodramo »Trubar pred slovensko procesijo«,[48] v kateri je avtor monodrame dr. Matjaž Kmecl zbral in združil najpomembnejše misli Trubarjevih pridig.[49]

Prvega december ob 18. uri je Ljubiteljsko gledališče Teharje odigralo v Kulturnem domu v Vojniku gledališko predstavo Zorka Simšiča »Leta nič, en dan potem«.[50]

V ponedeljek, 3. decembra, ob 18. uri, je bil še enkrat, tokrat v Celjskem domu, predstavljen recital poezije Antona Novačana.[51]

V četrtek, 6. decembra, ob 18. uri, so v Celjskem domu organizirali okroglo mizo z naslovom »Pasijon na Slovenskem«. V uvodu je nastopil pevski zbor KD Koral Laško, gostje okrogle mize pa so bili priznani strokovnjaki: dr. Marko Marin, dr. Karel Gržan, prof. Jože Faganel ter Magdalena Hrastnik.[52]

Zadnji dogodek v okviru razstave je bil v petek, 7. decembra, ob 19.30. uri. Ljubiteljsko gledališče Teharje je že drugič, tokrat v Celjskem domu, odigralo gledališko predstavo Zorka Simšiča »Leta nič, en dan potem«.[53]

V Osrednji knjižnici Celje so pripravili še eno razstavo, ki je bila posvečena petstoti obletnici rojstva Primoža Trubarja. Razstavo je pripravil Marijan Pušavec, na ogled pa je bila vsem Celjanom v avli Osrednje knjižnice na Muzejskem trgu od 7. februarja do 15. marca 2008.

---

[46] Prav tam.
[47] Prav tam.
[48] Prav tam.
[49] »Trubar pred slovensko procesijo« v matični knjižnici Kamnik, http://www.nsi-kamnik.net/novice.php?id=986&arhiv=2008-2, 20. 2. 2008.
[50] Razstava ob slovenskem letu Svetega pisma in bližnji 500-letnici rojstva Primoža Trubarja (1508 - 2008) »To je dobra beseda«, zloženka, Osrednja knjižnica Celje.
[51] Prav tam.
[52] Prav tam.
[53] Prav tam.

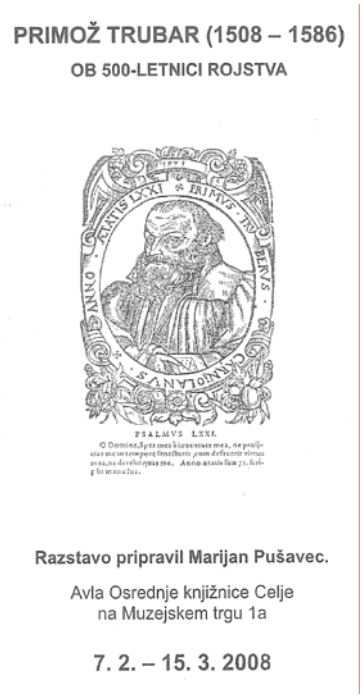

Naslovnici zloženk ob razstavah v Osrednji knjižnici Celje

Tudi celjske osnovne šole, razen II. OŠ, OŠ Hudinja ter OŠ Frana Kranjca, se že vse pripravljajo na obeležitev te obletnice. Medtem ko na Lavi in na Ljubečni še zbirajo gradivo in ideje ter se še ne pripravljajo aktivno, je na ostalih šolah Trubarjevo leto že v polnem teku.

Tako I. OŠ pripravlja razstavo o Trubarju v knjižnici, učenci pa si bodo ogledali tudi Trubarjevo domačijo.

Na III. OŠ je pri vseh predmetih od prvega do devetega razreda odnos do slovenske knjige prednostna naloga. Trubarju bodo posvetili tudi zaključno prireditev v šolskem letu 2007/08, ki bo junija na zadnji šolski dan.

Na IV. OŠ so učenci pod vodstvom knjižničarke že januarja pripravili razstavo v avli pred knjižnico, vhod v knjižnico pa krasi velik napis "Trubarjevo leto". Učenci sedmih razredov si bodo ogledali tudi razstavo "Primož Trubar" v Osrednji knjižnici Celje, seveda pa bodo predvsem učiteljice slovenščine pri pouku opozarjale na pomen tega leta za Slovence.

Na OŠ Glazija bodo to leto pripravili oddajo na šolskem radiu, razstavo v knjižnici ter organizirali kulturni dan z obiskom njegove rojstne hiše v Rašici pri Velikih Laščah.

V okviru projekta nadarjenih učencev bodo na OŠ Frana Roša organizirali strokovno ekskurzijo na "Trubarjevino", ki se je bodo udeležili nadarjeni učenci te šole.

3. 4. 7. Razno

Primoža Trubarja pa se spominjamo tudi na veliko bolj vsakdanji način, kot je recimo njegova upodobitev na denarju in znamkah. Leta 1951 je izšla znamka z njegovim motivom, druga priložnostna znamka je izšla ob 400 letnici njegove smrti leta 1986 in tudi letos so na Pošti Slovenije izdelali novo priložnostno znamko ob 500-letnici njegovega rojstva.

Priložnostne znamke s Trubarjevo upodobitvijo[54]

Na Primoža Trubarja nas je tudi v Celju spominjal bankovec za deset slovenskih tolarjev, ki je bil v veljavi od 27. novembra 1992 do 1. januarja 2007, ko je tolar zamenjala evropska denarna enota evro.[55] Tudi pri tem denarju Slovenci nismo spregledali Primoža Trubarja, saj njegova podoba krasi kovance za en evro, ob 500-obletnici pa je izdan priložnostni kovanec za dva evra z njegovim motivom.

Bankovec za 10SIT[56]

[54] http://www.radiokrka.com/default.cfm?Jezik=Si&Kat=020201&Bes=49672&M=1&Y=2008, 15. 2. 2008
[55] http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenski_tolar, 15. 2. 2008.
[56] Prav tam.

Kovanec za 1€[57]

Priložnostni kovanec za 2€[58]

O Primožu Trubarju lahko najdemo kar nekaj literature v slovenskem jeziku, tako lahko tudi v Osrednji knjižnici Celje najdemo nekaj biografij, romanov, celo dramo o očetu slovenskega knjižnega jezika:

- France Kidrič: Primož Trubar (1951)
- Jože Javoršek Primož Trubar (1986)
- Primož Trubar in naša reformacija (1908)
- Mirko Rupel: Primož Trubar: življenje in delo (1962)
- Saša Oprešnik: Primož Trubar: življenje in delo (1987)
- Anton Aškerc: Zbrano delo (1946)
- Jože Pogačnik: Primož Trubar (1986)
- Jože Javoršek: Primož Trubar (1977)
- Jožko Humar: Primož Trubar rodoljub ilirski (1980)
- Protestantski katekizem (1995)
- Josip Lavtižar: Primož Trubar, biografski roman (1935)
- Mimi Malenšek: Plamenica, roman (1957)
- Jože Pogačnik: Trubar in njegovi (1984)
- Drago Jančar: Triptih o Trubarju, drama (1986)
- Berta Golob: Napisal je knjigo (2001)
- Jože Rajhman: Trubarjev svet (1986)
- Fran Kebal: Primož Trubar, ob štiristoletnico njegovega rojstva (1908)

[57] http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar, 15. 2. 2008.
[58] Prav tam.

4. ZAKLJUČEK

"Trubar je bil prvi, ki je pisal v slovenskem jeziku, on je torej naš Kolumb in pravično bi tožil nad nehvaležnostjo, če bi hoteli kratiti njegove zasluge." Tako je opisal Primoža Trubarja eden najboljših slovenskih jezikoslovcev Jernej Kopitar. Mi pa smo v raziskovalni nalogi ugotavljali, ali se tudi Celjani zavedajo njegovega pomena.

Ugotovili smo, da je bil Trubar povezan z našim mestom Celje. Od škofa Bonoma je dobil beneficiat v cerkvi sv. Maksimiljana, njegova prva žena Barbara naj bila iz Celja, tudi podpornik in mecen baron Soneški Janez Ungnad je bil celjski zastavni glavar.

Danes nas kar nekaj stvari spominja na Primoža Trubarja. V Celju imamo po Trubarju imenovano ulico, pred cerkvijo sv. Maksimiljana je postavljen doprsni kip, ki ga obdaja Trubarjev gaj, nanj pa se spomnimo tudi v dosti bolj vsakdanji rabi, kot je recimo upodobitev na znamkah in denarju. Največ o njem pa lahko izvemo, če gremo v katero izmed celjskih knjižnic in v roke vzamemo kakšen biografski roman, ki opisuje Trubarjevo življenje in delo.

Ukvarjali smo se tudi z obeležitvijo raznih obletnic v Celju, ki so povezane z očetom slovenske knjige. Štiristoletnice rojstva (1908) , tristopetdesetletnice smrti (1936), štiristote obletnice prve slovenske knjige (1950), štiristopetdesetletnice rojstva Primoža Trubarja (1958) v Celju niso posebej praznovali. Trubarja pa jim je približala filmska umetnost ob štiristoletnici Trubarjeve smrti, saj so v Celju takrat tri dni snemali film "Heretik" ter hkrati televizijsko nadaljevanko "Triptih o Primožu Trubarju". Tudi premiera Heretika je bila predvajana najprej v Celju, na 14. tednu domačega filma, kjer je bil film tudi nagrajen.

Od leta 1992 v Sloveniji praznujemo dan reformacije, ki pa ga v Celju niso posebej obeleževali. Tega državnega praznika so se s prireditvami, razstavami, obiski njegove domačije spominjali le v osnovnih šolah. V lokalnih medijih na ta dan niso posebej opozarjali.

Tudi leta 2000, ko je minilo 450 let od prve slovenske knjige, so se na različne načine tega spomnili predvsem učenci osnovnih šol.

V Osrednji knjižnici Celje sta bili na ogled že dve razstavi na temo petstoletnica rojstva Primoža Trubarja, in sicer "To je dobra beseda" ter "Primož Trubar". Prav tako se nanjo aktivno pripravlja že kar nekaj osnovnih šol.

Mislimo, da v Celju v preteklosti niso dovolj častili Primoža Trubarja, slab vtis nekoliko popravijo osnovne šole ter razstavi, ki sta bili na ogled v Osrednji knjižnici Celje.

5. LITERATURA

- Andreas Gubo, Geschichte der Stadt Cilli, vom Ursprung bis auf die Gegenwart, Verlag von Ulrich Mosers Buchhandlung, Graz 1909.
- Gregor Kocijan, Stanko Šimenc, Slovensko slovstvo skozi stoletja, Učbenik za višje razrede osnovne šole, Tiskarna Učne delavnice, Ljubljana 1992.
- Vlado Novak, Delež celjskega okoliša v razvoju slovenskega slovstva v: Celjski zbornik 1959, Svet za prosveto in kulturo mesta Celje, Celje 1959.
- Rudolf Pertassek, Cilli, die alte Steirische Stadt an der Sann, Edition Strahalm, Graz 1996.
- Franc Rozman, Vasilij Melik, Božo Repe, Zastave vihrajo, Modrijan, Ljubljana 1999.
- Aleš Stopar, Kiparstvo in kiparski okrasi celjskih ulic in trgov, Turistično društvo Celje, Celje 1996.
- Ivan Stopar, Celje, Motovun, Motovun 1986.
- Razstava ob slovenskem letu Svetega pisma in bližnji 500-letnici rojstva Primoža Trubarja (1508 - 2008) »To je dobra beseda«, zloženka, Osrednja knjižnica Celje.

Časopisni viri:

- Domovina (1908)
- Nova doba (1936)
- Celjski tednik (1950, 1958)
- Novi tednik (1986)
- Novi tednik NT&RC (1992 – 2008)
- Celjan (2001 – 2007)

Elektronski viri:

- Telefonski imenik Slovenije, Pomlad 2007, elektronski vir.
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Reformacija, 13. 11. 2007.
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar, 16. 12. 2007.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Katekizem, 16. 12. 2007.
- http://www.geocities.com/jamnikjanez/trubar.htm, 12. 11. 2007.
- http://www.drustvo-primoztrubar.si/500.htm, 10. 1. 2008.
- Sv. Maksimiljan Celjski, http://zupnije.rkc.si/lucija-portoroz/podstrani/miselinsvetniktedna.htm, 10. 1. 2008.
- Marlen Premšak, So celjski javni spomeniki dovolj zaščiteni, Večer, http://213.250.55.115/Ris2007/default.asp?kaj=3&id=2008012605288542, 26. 1. 2008
- Boris Kalin, http://sl.wikipedia.org/wiki/Boris_Kalin), 10. 1. 2008.
- Cerkev sv. Maksimiljana, http://www.burger.si/Celje/Celje_SvMaksilmilijan.htm, 10. 1. 2008.
- Pozabljeni Trubar, Novi Tednik NT&RC, http://www.celje.si/novica.asp?id=518, 15. 12. 2007.

- Rašica, Trubarjeva domačija, http://www.geocities.com/jamnikjanez/rasica.htm, 15. 2. 2008.
- Heretik, http://www.gimvic.org/projekti/timko/sifilm/heretik.html, 20. 1. 2008.)
- Heretik, http://www.film-sklad.si/html/festival2003/si/dogodki/retrospektiva/heretik/, 20. 1. 2008.
- Dan reformacije, http://www.mladina.si/dnevnik/7396/, 10. 2. 2008.
- 500 letnica rojstva Primoža Trubarja, http://www.alenkajeraj.sds.si/news/24186, 3. 12. 2007.
- »Trubar pred slovensko procesijo« v matični knjižnici Kamnik, http://www.nsi-kamnik.net/novice.php?id=986&arhiv=2008-2, 20. 2. 2008.
- http://www.radiokrka.com/default.cfm?Jezik=Si&Kat=020201&Bes=49672&M=1&Y=2008, 15. 2. 2008
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenski_tolar, 15. 2. 2008.
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar, 15. 2. 2008.

Slikovno gradivo:

1. Najbolj znan portret Primoža Trubarja, delo neznanega avtorja……5
2. Prva stran Trubarjevega Katekizma……...5
3. Podoba sv. Maksimiljana nad Celjem……7
4. Spomenik s poprsjem Primoža Trubarja, delo Borisa Kalina……8
5. Cerkev sv. Maksimiljana……..8
6. "Luthergasse" leta 1908……..10
7. Trubarjeva ulica danes……11
8. Članek v Domovini……...12
9. Polde Bibič v vlogi Primoža Trubarja……15
10. Naslovnici zloženk ob razstavah v Osrednji knjižnici Celje……22
11. Priložnostne znamke s Trubarjevo upodobitvijo……..23
12. Bankovec za 10SIT……..23
13. Kovanec za 1€……..25
14. Priložnostni kovanec za 2€……25

6. PRILOGA - Vprašalnik za osnovne šole o obeležju reformacije in drugih jubilejev povezanih s Primožem Trubarjem

Šola: _____

Prireditve ob dnevu reformacije:

LETO	Prosimo, če lahko na kratko opišete, kako ste na Vaši šoli obeležili dan reformacije.
1992	
1993	
1994	
1995	
1996	
1997	
1998	
1999	
2000	
2001	
2002	
2003	

2004	
2005	
2006	
2007	

Obeležja drugih obletnic, ki so povezana s Primožem Trubarjem:

1950 - štiristota obletnica prve slovenske knjige	
1958 - štiristopetdeseta obletnica Trubarjevega rojstva	
1986 - štiristoletnica Trubarjeve smrti	
2000 - štiristopetdeseta obletnica prve slovenske knjige	

Ali se na vaši šoli že pripravljate na petstoto obletnico rojstva Primoža Trubarja? ___
Kako?
_____
_____
_____
_____

Za Vaše odgovore se Vam iskreno zahvaljujemo!